

Minister
Zdrowia

ZPP.050.83.2024.JS
Warszawa, 17 października 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 4922, Pana Posła Grzegorza Gaża, w sprawie strategii Ministerstwa Zdrowia dotyczącej ograniczenia szkód wywołanych paleniem tytoniu, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Polska w latach 80. była krajem o największej częstości palenia wyrobów tytoniowych w Europie - wynoszącej aż 42% - w związku z tym konieczne stało się podjęcie pilnych i skutecznych działań mających na celu redukcję, niewątpliwie szkodliwego dla zdrowia, palenia wyrobów tytoniowych wśród milionów Polaków. Działania te na przestrzeni spowodowały istotny spadek palenia w Polsce.

W ostatnich latach w Polsce pojawiły się nowe zagrożenia dla zdrowia publicznego, które utrudniają realizację skutecznej polityki antynikotynowej jakimi są podgrzewane wyroby tytoniowe oraz elektroniczne papierosy. Przedmiotowe informacje potwierdzają dane Komisji Europejskiej wskazujące, że w ostatnich latach wielkość sprzedaży podgrzewanych wyrobów tytoniowych, na poziomie całej Unii Europejskiej wzrosła o 2009%.

Niewątpliwie istotnym zagrożeniem dla krajowego zdrowia publicznego jest to, że młodzi konsumenci tego rodzaju wyrobów postrzegają "niższe narażenie" jako "niższe ryzyko zdrowotne", czego obecnie nie można jednoznacznie potwierdzić.

Należy zaznaczyć, że Polska powinna opierać swoje działania antynikotynowe na przepisach Ramowej Konwencji Światowej Organizacji Zdrowia o Ograniczeniu Użycia

Tytoniu (FCTC). Aktualnie Światowa Organizacja Zdrowia wskazuje, że istniejące dowody nie są jednoznaczne co do tego, czy podgrzewane wyroby tytoniowe oraz elektroniczne papierosy pomagają w rzuceniu palenia (w opinii WHO obecne dowody naukowe są niewystarczające do poparcia tez wskazujących na mniejsze narażenie zdrowotne dotyczące ekspozycji na aerozol wydzielany przez ww. produkty).

Podobne stanowisko w przedmiotowej sprawie prezentują Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowy Instytut Badawczy oraz Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.

Warto również zwrócić uwagę, że Polska Akademia Nauk w raporcie Polskie Zdrowie 2.0 pn.: „Redukcja używania tytoniu i innych produktów zawierających nikotynę, szczególnie wśród młodego pokolenia Polaków”, wskazuje jednoznacznie, iż: *„nie budzi wątpliwości, że decydenci zdeterminowani w walce o zdrowie mogą swoimi działaniami doprowadzić do znaczącego spadku konsumpcji produktów zawierających nikotynę. Obrazuje to przykład Nowej Zelandii, gdzie rozpowszechnienie palenia tytoniu spadło z 18% w roku 2007 do 8% w roku 2022. Przeczy to tezie promowanej przez producentów wyrobów tytoniowych i ich sojuszników, że znaczna część palaczy nie jest w stanie rzucić nałogu i należy godzić się na swobodne funkcjonowanie rynku produktów dostarczających nikotynę oraz, że najlepszym rozwiązaniem jest oferowanie alternatywnych wobec tradycyjnych papierosów produktów w ramach tzw. strategii redukcji szkód (tzw. "harm reduction"). Badania prowadzone w Polsce pokazują jednak, że wprowadzanie na rynek nowych produktów nikotynowych, bezpodstawnie reklamowanych jako bezpieczniejsze, poszerza jedynie grupę konsumentów uzależnionych od nikotyny.*

W ocenie Ministerstwa Zdrowia obecnie istnieją możliwości terapeutyczne, pomagające złagodzić lub wyeliminować fizjologiczne i psychiczne skutki przerwania (zaprzestania) palenia tytoniu. Dobór metod leczenia uzależnienia od tytoniu/nikotyny jest zawsze indywidualny i uwarunkowany jednostkowymi potrzebami pacjenta, aczkolwiek co do zasady wobec osób uzależnionych od tytoniu/nikotyny prowadzone są oddziaływania o charakterze farmakologicznym i psychoterapeutycznym. Ponadto, na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, sprzedaż produktów leczniczych stosowanych w leczeniu uzależnienia od wyrobów tytoniowych (np. gumy do żucia, tabletki do ssania, aerozol do stosowania w jamie ustnej, pastylki do ssania) wymaga uzyskanie pozwolenia Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, poprzedzonego pozytywnym procesem oceny dokumentacji rejestracyjnej, charakteryzującej ich właściwości farmakodynamiczne, farmakokinetyczne oraz potwierdzającej ich skuteczność i bezpieczeństwo stosowania.

Przedmiotowy proces rejestracyjny jest gwarantem realnej skuteczności oferowanych środków stosowanych w leczeniu zespołu uzależnienia od wyrobów tytoniowych.

Nawiązując do kwestii realizacji polityki akcyzowej należy zaznaczyć, że pozostaje ona w zakresie działalności Ministerstwa Finansów, w ocenie Ministerstwa Zdrowia systematyczny wzrost podatku akcyzowego od wyrobów tytoniowych oraz wyrobów powiązanych, jakimi są elektroniczne papierosy, w tym jednorazowe elektroniczne papierosy, jest jednym z ważniejszych elementów skutecznych działań wspierających ograniczanie używania tego rodzaju wyrobów, w szczególności wśród młodzieży.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Wojciech Konieczny
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/